

Notat

Dato: 17.11.2014

Saksnr./arkivnr.: 14/06903

Til:
Kunnskapsdepartementet

Saksbehandler:
Martin Halvorsen

Høring – forslag om endringer i forskrift om opptak til høyere utdanning

Vi viser til brev av 03.10.2014 fra Kunnskapsdepartementet vedrørende forslag om endring i forskrift om opptak til høyere utdanning. I Kunnskapsdepartementets høringsnotat datert 3. oktober 2014 fremmes det forslag om innføring av krav om karakteren 4 i matematikk for søkere til grunnskolelærerutdanningene og lektorutdanningen. Kravet gjelder ikke for søkere som kan dokumentere bestått programfag i matematikk.

Høgskolen i Oslo og Akershus(HiOA) støtter arbeidet for at lærerutdanningene skal være krevende og at solide kunnskaper skal være en basis for studier ved universiteter og høgskoler. Vi var derfor positive da det skjerpede opptakskrav ble innført med 35 skolepoeng og karakteren 3 i matematikk og norsk. HiOA støtter videre arbeidet med å øke lærerutdanningens prestisje og ønsker derfor en femårig grunnskolelærerutdanning velkommen. Vi mener det er et viktig grep for å bidra til en kvalitetsheving av studiet.

HiOA støtter imidlertid ikke det foreslåtte krav til karakter 4 for de som ikke har bestått programfag i matematikk. Dette skyldes både at dagens opptakskrav fungerer tilfredsstillende, hensynet til utdanningens rekruttering og at forslaget ikke skiller på søkere som faktisk skal studere matematikk.

Det har utvilsomt vært en generell bekymring knyttet til matematikk-kunnskapene fra videregående skole og et skjerpet matematikk-krav er et enkelt grep for å sikre noe mindre frafall. HiOA mener imidlertid at oppfølgingsrutiner og fornuftig ressursbruk fra høgskolens side bidrar til å sikre kvaliteten. Vår erfaring er at ressursene gir størst effekt når opplæringen kan gå parallelt med annen undervisning. Ressurser som departementet har tenkt å bruke til forkurs kunne istedenfor øremerkes til tiltak og tettere oppfølging i matematikkfaget på grunnskolelærerutdanningen. HiOA er trygge på at de studentene som uteksamineres har den nødvendige kompetansen i faget. Vi har mange eksempler på studenter som har fått et helt nytt forhold til matematikk gjennom lærerutdanningen og som går ut med de beste karakterene etter hard jobbing med faget i løpet av studiene. Vi har større tro på dette som tiltak for å heve kvaliteten på utdanningen enn å skjerpe opptakskravet i et enkeltfag fra 3 til 4.

Saksframlegget fra departementet er usedvanlig tynt med hensyn til konsekvensene for rekrutteringen og vi savner en reell utredning av konsekvensene av forslaget. Tanken bak forslaget er, slik vi forstår, at en heving av opptakskravet i seg selv vil gjøre utdanningen mer attraktiv. HiOA mener forslaget svekker rekrutteringen til grunnskolelærerutdanningen i for stor grad og mener det vil slå klart negativt ut for antallet faglærte lærere i skolen. Tabellene under viser hvor mange av studentene som møtte til studiestart høsten 2013 ved HiOA som ville oppfylt det skjærpede opptakskravet i matematikk:

Tabell 1: Grunnskolelærerutdanning 1-7 og 5-10:

Studium	Antall møtt	Oppfyller krav (ant.)	Oppfyller krav (%)
GLU 1-7	206	128	62,1 %
GLU 5-10	183	137	74,9 %

Tabell 2: Grunnskolelærer 5-10 fordelt på studieretning:

Studium	Antall møtt	Oppfyller krav (ant.)	Oppfyller krav (%)
GLU 5-10 m/engelsk	61	37	60,6 %
GLU 5-10 m/matte	63	60	95,2 %
GLU 5-10 m/norsk	59	40	67,8 %

Selv ved HiOA, som har tilfredsstillende søkning til grunnskolelærerutdanningen for 1-7, ville altså bare 62,1 % av studentene som startet høsten 2013 vært kvalifisert med det nye opptakskravet. Ferske tall for 2014 viser at det i opptaket for studieåret 2014/15 kun ville vært 57,9 av de møtte studentene som ville vært kvalifisert. Studietilbudet hadde begge årene svært kort venteliste. Dette innebærer at vi med noenlunde tilsvarende søkertall vil redusere antallet studenter med 35-40%. Det vil naturlig nok også innebære en dramatiske endring i antall uteksaminerte kandidater.

For opptak til grunnskolelærerutdanningen 5-10 ville det i opptaket i 2013 vært dramatisk for studieretningene engelsk og norsk, mens det ville hatt liten betydning for de som valgte matematikk som studieretning. Vi mener disse tallene viser at søkerne faktisk søker studieretning etter egne evner og at forslaget reelt sett vil innebære at søkere som ikke ønsker å studere faget matematikk ikke blir kvalifisert for opptak til grunnskolelærerutdanning pga. av for lav karakter i matematikk. Samtidig har det nesten ingen betydning for de som velger matematikk.

Etter innføringen av grunnskolelærerutdanningen er ikke faget matematikk et obligatorisk fag for andre enn studenter på grunnskolelærerutdanning 1-7. Ved HiOA velger søkere til grunnskolelærerutdanning 5.-10 studieretning engelsk, norsk eller matematikk og det er kun søkere som får opptak til studieretning i matematikk som har matematikk som obligatorisk fag. Spesielle opptakskrav er ment å være nødvendige forutsetninger for å kunne gjennomføre et gitt studium. HiOA er prinsipielt imot innføring av spesielle opptakskrav av prestisjehensyn. Vi kan ikke se at det foreligger en faglig begrunnelse for at studenter som ikke skal studere matematikk må ha en bestemt karakter i faget matematikk utover normalt minstekrav. Vi er overbevist om at det finnes gode læreremner i fag som norsk, engelsk, samfunnsfag osv. som ikke har karakteren 4 i matematikk.

Vi er svært usikre på hvordan et eventuelt forkurs i matematikk vil bli for søkere som ikke har oppnådd karakteren 4. Det foreligger ingenting om innholdet eller organiseringen av et slikt

forkurs, men vi er skeptiske til et forkurs både av hensyn til ressursbruk og likebehandling av søkere. Vi stiller spørsmålsteget ved hvordan et slikt forkurs kan klare å identifisere innslagspunktet på karakteren 4,00 i matematikkfaget i videregående skole. Det vil kunne være søkere med et karaktersnitt på 3,75 i matematikk og forkurset er altså ment å kunne skille dette nivået fra søkere som har 4,00 fra videregående skole. Vi stiller oss tvilende til om søkere som ikke ønsker å bli lærere i matematikk har motivasjon til å ta et forkurs i matematikk for å kvalifisere for opptak.

Oppsummering

Høgskolen i Oslo og Akershus mener at dagens opptakskrav bør beholdes og støtter derfor ikke høringsnotatets forslag. En senere konsekvensutredning med hensyn til krav til karakter i enkeltfag ønskes velkommen, men en slik utredning må ta utgangspunkt sammenhengen mellom karakterkrav og fagene søkeren faktisk skal studere. Dersom departementet likevel ønsker å innføre skjerpet krav i matematikk i denne omgang, ønsker HiOA sekundært at dette kun gjøres gjeldene for søkere til grunnskolelærerutdanning 5-10 med matematikk som obligatorisk fag. Vi ser det i så fall som uproblematisk å kreve karakteren 4 for søkere på andre studieretninger som via fagvalg likevel ønsker å velge faget matematikk. Med det store behovet for nye lærere i årene som kommer, vil det nye forslaget ha for store konsekvenser for opptaket til grunnskolelærerutdanningene generelt og for grunnskolelærerutdanningen 1-7 spesielt.

Med hilsen

Kari Toverud Jensen
Rektor

Ann Elisabeth Wedø
Høgskoledirektør